

dinge gældende. Et Mindretal paa to Medlemmer i den nedsatte Kommission nærer Frygt for, at Befolkningen heri vil se en tilstrækkelig Garanti for, at det kristelige er i Orden i Skolen. Samme Mindretal understreger — med Rette synes jeg —, at Menigheden virkelig maa stille Krav til Skolen om Oplærelse i den kristne Børnelærdom, et Krav, der fyldestgøres ved, at det er kristne Mænd og Kvinder, der lede Undervisningen. Jeg tror, at Befolkningen enigt og stærkt vil værne om dette Krav, og da jeg under Motiveringen af min Forespørgsel udtalte, at jeg ikke i og for sig i Kraft af, at Præsten er Teolog, men i Kraft af hans Uddannelse i det hele taget, anerkender, at han har Forudsætninger frem for de fleste andre, navnlig paa Landet, i Retning af at bedømme en Skoles Tilstand, saaledes som den kan ytre sig gennem en Eksamen, ser jeg ingen som helst Ulempe ved, at Præstens Stilling i Skolekommissionen bliver opretholdt; Skolekommissionen vælger jo selv sin Formand. — Et andet Mindretal paa eet Medlem i Kommissionen udtaler, at dette, at Præsten er selvskrevet Medlem af Skolekommissionen, er i Strid med Forholdstalsvalgets Principper, og at Menighedens Krav paa Repræsentation i Skolekommissionen ikke opfyldes gennem denne Bestemmelse, der tværtimod vil bidrage til at bevare og fæstne Gejstlighedens Overhøjhed over Skolen og Lærerne. Med Hensyn til Forholdstalsvalgprincippet vil jeg sige, at jeg tror, at er der ikke andet i Vejen, er det for lidt at opholde sig ved. Og med Hensyn til Gejstlighedens Overhøjhed beder jeg erindret, at saavel efter Kommissionens Forslag som efter det foreliggende Lovforslag vælger Kommissionen selv sin Formand, og det er særlig paalagt Formanden ved Besøg i Skolen at føre Tilsyn med denne. Men er der nu nogen, der tror, at dette Tilsyn, der skal udøves af en Mand, som er valgt af Skolekommissionens Medlemmer, der ere udgaaede af den lige og almindelige Valgret, selv om det er en Præst, kan blive frygtindgydende for Lærerne, og at dette Tilsyn kan virke i Retning af at bevare Gejstlighedens Overhøjhed i Skolen? Jeg tror virkelig, at hvis den af Skolekommissionen valgte Formand — lad os sige, det er Præsten — vil til at haandhæve Gejstlighedens Overhøjhed i Skolen, vil han forregne sig i højeste Grad og glemme, at der ikke er nogen Embedsmand, der staar saadan ude midt i Befolkningen og saaledes gaar ud

og ind ad dens Døre som Læreren. Jeg tror virkelig, at bliver det farligt for nogen af disse to, vil det blive for Præsten. Saa maa man endvidere erindre, naar Talen er om det Fortrin, Læreren har fremfor Præsten til at gaa ud og ind hos Befolkningen, at vi vel snart ville naa til det Tidspunkt, da man maa sige „har haft“ det Fortrin, thi det maa indrømmes, at den Præstetype, der eri Færd med at udvikle sig i Tiden, i meget væsentlig Grad adskiller sig fra den, vi have kendt i Fortiden, og det synes mig ikke tænkeligt, at den Præstetype, vi ville faa i Fremtiden gennem Valg, forhaabentlig snart gennem lovfæstet Menighedsraadsvalg, i højere Grad eller paa nogen som helst Maade skulde blive farlig for Skolen eller for Læreren.

Den anden væsentlige Ændring i de bestaaende Forhold, som findes i dette Afsnit af Lovforslaget, er Oprettelsen af Skolenævn ved hver Skole, idet der, naar paa Landet $\frac{1}{3}$ af de skolesøgende Børns Forældre og i Købstæderne $\frac{1}{6}$ forlange det, skal oprettes et Skolenævn paa 3 Medlemmer i hvert Skoledistrikt. Jeg hilser denne Bestemmelse med Tilfredshed, thi jeg tror, som jeg alt har sagt, at det, som det drejer sig om, ikke er Indførelsen af et nyt, man kalde det nu kontrollerende, pædagogisk eller vejledende, Tilsyn, men det, som der i Tiden er Trang til, er derimod at knytte Hjemmet og Skolen nærmere sammen, saaledes at Skolen ikke blot bliver en Folkeskole, men ogsaa Folkets Skole. Og jeg tror ingenlunde, at Lærerne ville faa Grund til at nære Frygt overfor dette Skolenævn. Det er ikke Lovforslagets Mening, at dette Skolenævn skal gribe forstyrrende ind ved daglige Besøg i Skolen, og det vil det sikkert ej heller gøre. Thi det skal jeg indrømme, at en Lærer, der skulde være Genstand for dagligt eller hyppigt Tilsyn i sin Skole, vilde ikke blive den frie Personlighed, der er Brug for. Han vilde maaske blive et Pligt menneske, en Lærer, som gjorde sin Pligt, og denne Pligtfølelse kan være god i mange Forhold, men jeg tror ikke, at det er det rette Udtryk for det Krav, der maa stilles til en Lærer i Folkeskolen. At dette Tilsyn faar med Indstillingen til Lærerembedet at gøre, finder jeg ganske rimeligt, idet Nævnet derigennem faar et Medansvar for den Lærer, som kommer til at virke i Skolens Tjeneste. Det er for øvrigt ikke andet, end hvad vi paa anden Vis i adskillige Aar have praktiseret om-